

20. december 2022

Sagsnr.: 21/07227 og 22/00742

Klagenr.: 1023795 og 1023823

CHJ/SUOE

AFGØRELSE FRA MILJØ- OG FØDEVAREKLAGENÆVNET

OPHÆVELSE OG HJEMVISNING i sag om miljøgodkendelse til ændring af et svinebrug i Varde Kommune

Miljø- og Fødevareklagenævnet har truffet afgørelse efter husdyrbruglovens § 16 a, stk. 2, jf. § 76, stk. 1.¹

Miljø- og Fødevareklagenævnet ophæver Varde Kommunes afgørelse af 18. maj 2021 om miljøgodkendelse til ændring af et svinebrug på Kirkebjergvej 28, 6870 Ølgod, med virkning fra 1 år fra nævnets afgørelse, og hjemviser sagen til fornyet behandling.

De indbetalte klagegebyrer tilbagebetales.

Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse er endelig og kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed, jf. § 17 i lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet² og gebyrbekendtgørelsens § 2.³ Eventuel retssag til prøvelse af afgørelsen skal være anlagt inden 6 måneder, jf. husdyrbruglovens § 90.

Afgørelsen er truffet af formanden på nævnets vegne, jf. § 8 i lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet.

MILJØ- OG FØDEVAREKLAGENÆVNET

Toldboden 2

8800 Viborg

Tlf. 72 40 56 00

CVR-nr. 37795526

EAN-nr. 5798000026070

nh@naevneneshus.dk

www.naevneneshus.dk

¹ Lovbekendtgørelse nr. 520 af 1. maj 2019 om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v. med senere ændringer.

² Lov nr. 1715 af 27. december 2016 om Miljø- og Fødevareklagenævnet, som ændret ved lov nr. 900 af 21. juni 2022 om ændring af museumsloven, lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet og forskellige andre love.

³ Bekendtgørelse nr. 132 af 30. januar 2017 om gebyr for indbringelse af klager for Miljø- og Fødevareklagenævnet mv.

1. Klagen til Miljø- og Fødevareklagenævnet

Afgørelsen er den 12. juni 2021 og den 14. juni 2021 påklaget til Miljø- og Fødevareklagenævnet af henholdsvis ansøger (klager 1), der er repræsenteret ved konsulent, og en række omboende i én samlet klage (klager 2).

Klager 1 har anført, at miljøgodkendelsens vilkår 4.2.e. og 4.2.f. skal fjernes, idet de umuliggør, at der på husdyrbruget kan etableres et udleveringsrum til slagtesvin, og da de er usagligt begrundede og uproportionelle. Klager understreger i den forbindelse, at arealet til udlevering ikke er medregnet som produktionsareal, og at der aldrig står grise i mere end 24 timer i udleveringen, hvorefter der rengøres i overensstemmelse med forskrifterne i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 38. Hertil kommer, at gyllekummerne under udleveringen er afgrænsede, således at der ikke står andet gylle heri, end det grisene når at afsætte i det korte tidsrum, de står i udleveringen. Der er med andre ord ikke mulighed for, at gylle fra tilstødende almindelige slagtesvinestier løber ind i gyllekummerne under udleveringen. Klager påpeger i øvrigt, at der i udleveringen skal være både vand og foder til dyrene i henhold til gældende dyrevelfærdsregler.

Klager 1 har desuden anført, at også vilkår 4.5.b. skal fjernes fra miljøgodkendelsen, idet vilkåret er meget vidtgående og indgribende, usagligt begrundet og uproportionelt. Vilkaaret kan således effektueres af en sagsbehandler fra Varde Kommune, der ikke er fagligt kompetent til at vurdere, om et konkret svinebrug har grise, der ”sviner mere end, der er normalt”. Det er klagers opfattelse, at en undersøgelse af, hvorvidt en klage over lugt er berettiget, altid bør starte med en vurdering af lugtpåvirkningen ved nabobeboelsen, og ikke ved at kontrollere staldene på husdyrbruget. Hvis lugtpåvirkning ved nabobeboelsen ikke overstiger, hvad der kan forventes med den lovlige lugtafsætning, er der således ingen grund til at foretage et så indgribende tiltag, som det er at kontrollere staldene. Klager påpeger i øvrigt, at tilsynsmyndighedens mulighed for at gribe ind er udtømmende reguleret i vilkår 4.5.f, hvorfor der ikke er behov for vilkår 4.5.b. Klager har i forlængelse heraf anmodet nævnet om at forholde sig til, hvorvidt en klage over lugtgener indkommet fra en ejendom med landbrugspligt, kan indgå i vurderingen af, om der er tale om en berettiget lugtklage.

Klager 2 har anført, at svinebruget medfører voldsomme lugtgener for de omkringboende, idet vinduerne i staldbygningerne er blevet fjernet og dørene åbnet som en del af ventilationen. Lugtgenerne er efter klagers opfattelse blevet kraftigt forværret, siden ansøger overtog ejendommen i foråret 2020.

2. Sagens oplysninger

2.1 Den påklagede afgørelse

Varde Kommune har den 18. maj 2021 med hjemmel i husdyrbruglovens § 16 a, stk. 2, meddelt miljøgodkendelse til ændring af et svinebrug på Kirkebjergvej 28, 6870 Ølgod.

Det fremgår af sagens oplysninger, at husdyrbrugets opdrift er baseret på en miljøgodkendelse af 14. juli 2017 meddelt med hjemmel i den dagældende husdyrbruglovs § 12 til en årlig produktion af 24.000 smågrise (8-35 kg) og 11.500 slagtesvin (35-110 kg).

Den nu meddelte miljøgodkendelse indebærer, at husdyrbruget overgår til ny regulering efter produktionsareal (stipladsmodellen), og omfatter en lovliggørelse af en allerede ændret produktion af slagtesvin og smågrise (flexgruppe) i eksisterende stalde med et samlet produktionsareal på 3.513 m². Herudover opføres tre nye fodersiloer.

På husdyrbruget er der flere end 2.000 stipladser til fedesvin (over 30 kg), hvorfor der er tale om et IE-husdyrbrug.

Miljøgodkendelsen indeholder følgende vilkår 4.1.a. om produktionsarealer og opbevaringslagre:

”Husdyrbruget må maksimalt have produktionsarealer og arealer med gødningsopbevaring, som det fremgår af tabel 2 og 5, og beliggende, som det fremgår af figur 3.”

Miljøgodkendelsen indeholder endvidere følgende vilkår 4.5.e. og 4.5.f. om husdyrbrugets indretning og drift:

- e. På areal vist som ”Udlevering” på figur 4a og figur 4c, og på areal vist som ”Udl.” på figur 4b og figur 4c må der ikke være grise. Arealet må ikke bruges som udleveringsrum. Se afsnit 7.7.
- f. I gyllekummerne på arealet vist som ”Udlevering” på figur 4a og figur 4c, og i gyllekummerne på areal vist som ”Udl.” på figur 4b og figur 4c, må der ikke værre gylle eller anden husdyrgødning. Se afsnit 7.7.”

Derudover indeholder miljøgodkendelsen følgende vilkår 4.5.b. og 4.5.f. om lugt:

- b. Vurderer Varde Kommune tre gange, at grisene i en stald på Kirkebjergvej 28 sviner mere end der er normal i en slagtesvinestald, må denne stald ikke bruges til grise.

[...]

- f. Såfremt tilsynsmyndigheden skønner, at lugtgener i omgivelserne vurderes at være væsentligt større end der kan forventes ifølge grundlaget for miljøvurderingen, skal husdyrbruget lade foretage undersøgelse af muligheder for begrænsning af lugtkilder og/eller behandling af afkastluften. Undersøgelsens omfang vil blive fastsat af tilsynsmyndigheden på baggrund af en konkret vurdering af sagen. Lugtundersøgelser kan maksimalt kræves én gang pr. år. Virksomheden afholder selv omkostningerne til dokumentation, undersøgelser og målinger.”

2.2 Varde Kommunes bemærkninger til klagerne

Varde Kommune har den 18. juni 2021 til klagen fra klager 1 bemærket, at de stier, som klager ønsker at anvende som udleveringsrum, ikke er egnet hertil, idet stierne ikke er afskåret fra de øvrige grise, hvorfor det ikke forhindres, at der overføres smitte til besætningen i forbindelse med afhentning. Hertil kommer, at klager i forbindelse med et tilsynsbesøg har oplyst til kommunen, at stierne vil blive anvendt til brokgrise og lignende.

Endvidere har Varde Kommune bemærket, at klager leverer grise til slagteriet mindst to gange om ugen, og at klager ønsker at fodre grisene i udleveringsrummet, hvilket gør det svært for kommunen at kontrollere, om grisene kun opholder sig kortvarigt deri. Hertil kommer, at det er svært og uforholdsmæssigt ressourcekrævende at rengøre gyllekummerne under spalterne, og at grise på området og opbevaring af gylle i gyllekummerne vil have en væsentlig negativ indflydelse på lugtemissionen fra ejendommen. Det er derfor kommunens opfattelse, at det areal, der ønskes anvendt til udleveringsrum, skal indgå som produktionsareal, hvis det skal bruges til grise. I øvrigt vurderer kommunen, at grisene ikke reelt opholder sig kortvarigt på arealet.

I forhold til klagepunktet vedrørende vilkår 4.5.b. har Varde Kommune bemærket, at staldene på Kirkebjergvej 28 er bygget til søer og smågrise og ikke til slagtesvin, hvilket medfører, at der er svineri på det faste gulv i en del af staldene, og at grise bliver beskidte og afgiver mere lugt. Hertil kommer, at ventilationen i staldene er meget mangelfuld, idet ejendommens ventilationskapacitet ifølge klager er på 332.000 m³ luft pr. time mens ventilationsbehovet er 571.000 m³ luft pr. time, hvilket medfører, at det bliver meget varmt i staldene, og at grisene derfor sviner mere og afgiver mere lugt. Da ansøger manuelt ville kunne rengøre stierne hver dag, har kommunen valgt at meddele miljøgodkendelsen, selvom staldene ikke er korrekt indrettet til slagtesvin. Kommunen har imidlertid konstateret, at dette ikke er sket, hvorfor kommunen, for at sikre korrekt daglig rengøring, har indsat vilkår 4.5.b. Det er kommunens opfattelse, at kommunens medarbejder er fagligt kvalificeret og at vilkåret kan anvendes ved at sammenligne tilstanden i staldanlægget på Kirkebjergvej 28 med tilstanden i et staldanlæg på et husdyrbrug, der er korrekt indrettet til slagtesvin.

Varde Kommune har den 19. januar 2022 oplyst, at kommunen ikke har bemærkninger til klagen fra klager 2.

3. Miljø- og Fødevareklagenævnets bemærkninger og afgørelse

3.1 Miljø- og Fødevareklagenævnets prøvelse

Det fremgår af § 11, stk. 1, i lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet, at nævnet kan begrænse sin prøvelse af en afgørelse til de forhold, der er klaget over.

Det følger endvidere af § 11, stk. 2, i lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet, at nævnet kan begrænse sin prøvelse til de væsentligste forhold.

Miljø- og Fødevareklagenævnet har i denne klagesag alene fundet anledning til at behandle klagepunktet vedrørende miljøgodkendelsens vilkår 4.5.b. (afsnit 3.2.2).

Miljø- og Fødevareklagenævnet har ikke taget stilling til sagens øvrige klagepunkter, jf. herved § 11 i lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet. Nævnet har dog fundet anledning til at anføre en række forhold, som Varde Kommune vil skulle tage i betragtning i forbindelse med en fornyet behandling af sagen, se nærmere i afsnit 3.3.

3.2 Miljø- og Fødevareklagenævnets bemærkninger

3.2.1 Indledende bemærkninger

Husdyrbruget er tidligere godkendt efter 2007-husdyrbruglovens § 12.⁴

Det ansøgte er omfattet af godkendelsespligt efter husdyrbruglovens § 16 a, stk. 2, idet produktionsarealet er på mere end 100 m² og har flere end 2.000 stipladser til fedesvin (over 30 kg), jf. § 10, stk. 2, i lov nr. 204 af 28. februar 2017 om ændring af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug og en række andre love.

Efter husdyrbruglovens § 27, stk. 1, skal en godkendelse efter husdyrbruglovens § 16 a indeholde vilkår om husdyrbrugets indretning og drift, herunder om den kontrol, som den, der er ansvarlig for husdyrbruget, skal foretage for egen regning, samt opførelse af bebyggelse m.v., medmindre andet følger af regler fastsat i medfør af lovens § 34 a.

De nærmere regler om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug er fastsat i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen.⁵

Efter husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 34, stk. 1, skal kommunalbestyrelsen ved afgørelsen om godkendelse efter husdyrbruglovens § 16 a

⁴ Lov nr. 1572 af 20. december 2006 om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug med senere ændringer.

⁵ Bekendtgørelse nr. 2225 af 27. november 2021 om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug.

vurdere, om den ansøgte etablering, udvidelse eller ændring af husdyrbruget kan indebære en væsentlig virkning på miljøet.

Ved vurderingen af en ansøgning om godkendelse af et IE-husdyrbrug skal kommunalbestyrelsen desuden sikre sig, at husdyrbruget indrettes og drives i overensstemmelse med husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 35, nr. 1-6.

Kommunalbestyrelsen skal på grundlag af sin vurdering efter husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens §§ 34 og 35 fastsætte de vilkår efter husdyrbruglovens § 27, stk. 1, der sikrer, at husdyrbruget med det ansøgte ikke vil have væsentlig virkning på miljøet, jf. husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 36, stk. 1.

3.2.2 Miljøgodkendelsens vilkår 4.5.b.

I overensstemmelse med forvaltningsretten skal vilkårene i en konkret godkendelse eller tilladelse efter husdyrbruglovens regler være bestemte, proportionale og sagligt begrundede, dvs. begrundede i hensyn, som varetages med loven.⁶

Det følger af det almindelige forvaltningsretlige princip om klarhed og bestemthed for forvaltningsaktens indhold, at forvaltningsakten skal fremstå klar og tydelig for adressaten og andre parter. Dette gælder særligt for den del af forvaltningsakten, der beskriver retsvirkningerne. Princippet indebærer, at myndighederne klart og udtømmende skal regulere borgerens retsstilling gennem præcise afgørelser, herunder i form af vilkår og begrundelser, der beskriver rettigheder og pligter, som kan håndhæves ved domstolene. Princippet kan være tilsidesat, hvis godkendelsens adressat ingen indflydelse har på vilkårets overholdelse, eller hvis vilkåret på anden måde har et uoverskueligt indhold. Om formuleringen af vilkår fremgår det bl.a. af Miljøgodkendelsesvejledningen,⁷ at vilkår skal formuleres klart og entydigt, så det uden tvivl for både virksomhed og myndighed kan konstateres, om de er overholdt eller ej i en given situation.

Det forvaltningsretlige proportionalitetsprincip indebærer, at forvaltningen i forbindelse med udøvelsen af et skøn, er forpligtet til at vælge den

⁶ Dette fremgår tillige af Miljøstyrelsens husdyrvejledning om husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens kap. 14 – link: <https://husdyrvejledning.mst.dk/vejledning-til-bekendtgørelserne/husdyrgodkendelses-bekendtgørelsen/14-kommunens-afgoerelse-om-godkendelse-og-tilladelse/#vilk%C3%A5r>.

⁷ Jf. Miljøstyrelsens vejledning om miljøgodkendelse, afsnit 3.4.2 om fastsættelse af vilkår – link <https://miljogodkendelsesvejledningen.dk/myndigheder/3-ny-godkendelse-eller-tillaeg/34-udarbejdelse-af-miljogodkendelse/342-fastsaettelse-af-vilkaar/> og afsnit 3.4.3 om retningslinjer for formulering af vilkår – link: <https://miljogodkendelsesvejledningen.dk/myndigheder/3-ny-godkendelse-eller-tillaeg/34-udarbejdelse-af-miljogodkendelse/343-retningslinje-for-formulering-af-vilkaar/>.

mindst indgribende foranstaltning, som er tilstrækkelig til opnåelse af formålet. Desuden indeholder proportionalitetsprincippet et krav om forholdsmæssighed, hvorefter indgrebet kun må iværksættes, hvis det står i rimeligt forhold til det mål, der forfølges. Samtidigt skal indgrebet være egnet til at forfølge det pågældende formål.

Det er i praksis hovedreglen, at ansøger selv vælger eller foreslår de nødvendige og bedst egnede virkemidler for så vidt angår husdyrbrugets drift og indretning, og at vilkår formuleres, så de ikke påfører virksomheden unødvendige bindinger i forhold til valg af tekniske eller indretningsmæssige løsninger.⁸

Varde Kommune har i den påklagede miljøgodkendelse fastsat følgende vilkår 4.5.b.:

”Vurderer Varde Kommune tre gange, at grisene i en stald på Kirkebjergvej 28 sviner mere end der er normal i en slagtesvinestald, må denne stald ikke bruges til grise.”

Miljø- og Fødevareklagenævnet bemærker hertil indledningsvist, at nævnet ikke finder grundlag for at tilsidesætte Varde Kommunes vurdering af, at der er behov for at stille skærpede vilkår over for det konkrete husdyrbrug, henset til sagens oplysninger om, at staldene på Kirkebjergvej 28 er bygget til søer og smågrise, og ikke til slagtesvin, og at ventilationen i staldene er meget mangelfuld, samt de omboendes tilkendegivelser om, at der opleves stigende lugtgener.

Miljø- og Fødevareklagenævnet finder imidlertid, at vilkår 4.5.b. er i strid med det forvaltningsretlige krav om klarhed og bestemthed, da vilkåret har et uoverskueligt indhold og dermed er uklart i forhold til efterkommelse og håndhævelse. Nævnet har ved vurderingen lagt vægt på, at det ikke af vilkåret kan udledes, hvad der vil føre til en overtrædelse heraf, idet der ikke er entydige eller generelle standarder for, hvornår grise sviner ”mere end der er normalt” i en svinestald.

Miljø- og Fødevareklagenævnet finder endvidere, at vilkår 4.5.b. er i strid med det forvaltningsretlige proportionalitetsprincip. Det er således nævnets vurdering, at såfremt det konstateres, at produktionen på Kirkebjergvej 28 medfører væsentligt større lugtgener for de omkringboende, end hvad der med rette kan forventes, må dette forsøges løst med en langt mindre indgribende foranstaltning end at lukke en stald helt for yderligere

⁸ Miljøstyrelsens husdyrvejledning om husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens kapitel 14 – link: <https://husdyrvejledning.mst.dk/vejledning-til-bekendtgørelserne/husdyrgodkendelses-bekendtgørelsen/14-kommunens-afgoerelse-om-godkendelse-og-tilladelse/#vilk%C3%A5r> og Miljøstyrelsens vejledning om miljøgodkendelse, afsnit 3.4.2 – link: <https://miljogodkendelsesvejledningen.dk/myndigheder/3-ny-godkendelse-eller-tillaeg/34-udarbejdelse-af-miljogodkendelse/342-fastsaettelse-af-vilkaar/>.

produktion. Det kan eksempelvis løses ved, at Varde Kommune kræver, at husdyrbruget undersøger muligheden for og iværksætter foranstaltninger, der er egnet til at reducerelugtemissionen. Hertil kommer, at kommunen har mulighed for i miljøgodkendelsen at fastsættes yderligere driftsvilkår, eksempelvis om bedre og hyppigere rengøring af staldene, hvorved lugtgener i et vist omfang kan forebygges.

På baggrund af sagens oplysninger, herunder særligt Varde Kommunes bemærkninger til klagen, lægger Miljø- og Fødevareklagenævnet til grund, at kommunen har vurderet, at de i øvrigt i miljøgodkendelsen fastsatte vilkår ikke vil være tilstrækkelige til at sikre, at husdyrbruget med det ansøgte ikke vil indebære væsentlig virkning på miljøet, jf. husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 36, jf. § 34, og husdyrbruglovens § 27. Nævnet finder derfor, at den påklagede miljøgodkendelse af 18. maj 2021 må ophæves, og at sagen må hjemvises til fornyet behandling, således at kommunen kan sikre, at der fastsættes korrekte og tilstrækkelige vilkår.

Miljø- og Fødevareklagenævnet bemærker i den forbindelse, at Varde Kommune skal være opmærksom på, at kommunen ikke kan meddele godkendelse, hvis ikke kommunen finder det sandsynliggjort, at virksomheden kan indrettes og drives på en sådan måde, at ansøger vil kunne overholde de i godkendelsen fastsatte vilkår og forudsætningerne herfor,⁹ herunder de i forbindelse med sagen udarbejdede lugtberegninger. Kravet til kommunens bedømmelse kan ikke betragtes som opfyldt, hvis det er åbenbart, at ansøger efterfølgende skal gennemføre omfattende ændringer af projektet med henblik på at opfylde fastsatte vilkår. Det er nævnets opfattelse, at der kan være konkrete forhold eller omstændigheder, herunder eksempelvis at der på husdyrbruget er mangelfuld ventilation eller uhensigtsmæssig staldindretning, der medfører, at kommunen ikke umiddelbart kan lægge til grund, at fastsættelsen af vilkår vil være tilstrækkeligt til at sikre, at et husdyrbrug med de fastsatte vilkår ikke vil have væsentlig virkning på miljøet, jf. husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 36, jf. § 34. I det tilfælde må kommunen stille krav om, at ansøger omarbejder projektet, og på grundlag heraf må kommunen foretage en fornyet vurdering.

3.3 Miljø- og Fødevareklagenævnets øvrige bemærkninger

3.3.1 Opgørelse af produktionsareal

Miljø- og Fødevareklagenævnet konstaterer, at opgørelsen af husdyrbrugets produktionsareal i den påklagede miljøgodkendelse og den miljøkonsekvensrapport, som ansøger har udarbejdet i forbindelse med ansøgningmaterialet, ikke stemmer overens, og at det er Varde Kommunes opmålinger, der er lagt til grund for beregningerne i det elektroniske ansøgningssystem husdyrgodkendelse.dk. Videre konstaterer nævnet, at kommunen har opmålt arealet i stald 3 til 232 m², men at kommunen ved

⁹ Se hertil Miljøankenævnets afgørelse af 4. august 1975 gengivet i KFE 1976.3 og Miljøankenævnets afgørelse af 22. august 1977 gengivet i KFE 1978.47.

angivelsen af henholdsvis nudrift og 8 års-drift i ansøgningsystemet har angivet arealet i stald 3 til 238 m².

Miljø- og Fødevareklagenævnet bemærker, at Varde Kommune ved den fornyede behandling af sagen i miljøgodkendelsen skal redegøre nærmere for det produktionsareal, som kommunen godkender, samt sikre, at disse angivelser stemmer overens med angivelserne af nudriften og 8 års-driften. Desuden skal der være overensstemmelse mellem opgørelsen af produktionsarealet i miljøgodkendelsen og miljøkonsekvensrapporten.

3.3.2 Udleveringsrum

Miljø- og Fødevareklagenævnet konstaterer, at Varde Kommune i den påklagede miljøgodkendelse har fastsat vilkår om, at et bestemt areal ikke må anvendes som udleveringsrum (vilkår 4.2.e. og 4.2.f.).

Miljø- og Fødevareklagenævnet forstår Varde Kommunes bemærkninger til klagen sådan, at vilkårene er fastsat, dels fordi det er kommunens opfattelse, at arealet ikke egner sig til at være udleveringsrum, da stierne i udleveringsrummet ikke er afskåret fra de øvrige svinestier, og dels fordi det er kommunens opfattelse, at arealerne reelt vil blive anvendt som produktionsareal. Nævnet bemærker hertil, at vilkår i en miljøgodkendelse efter husdyrbrugloven skal være begrundet i hensyn, som varetages med loven, og at hensyn til eksempelvis at undgå smitte ikke er hensyn, der kan varetages efter husdyrbrugloven. Videre bemærker nævnet, at spørgsmålet om, hvilke arealer, der må anvendes som produktionsareal, allerede ses at være reguleret af vilkår 4.1 i miljøgodkendelsen. Det er på den baggrund nævnets opfattelse, at vilkår 4.2.e. og 4.2.f. bør ændres eller fjernes i forbindelse med den fornyede behandling af sagen.

Miljø- og Fødevareklagenævnet konstaterer i øvrigt, at det af et helpedesvar fra Miljøstyrelsen af 11. januar 2021 fremgår, at Varde Kommune har stillet følgende spørgsmål:

”En ansøger, der søger om at udvide sin slagtesvineproduktion, ønsker at bruge 4 slagtevinestier som udleveringsrum, således at han kan overholde lugtkrav til nabo. Stierne er indrettet som normale slagtesvinestier med automatisk fodring. I stalden er der yderligere 400 slagtesvin på stald. For at sikre at de 4 slagtesvinestier kun bliver brugt som udleveringsrum, ønsker Varde Kommune at stille følgende vilkår: På areal, vist som udlevering på figur 4a, må der ikke være installeret foderkasser, rørfodring eller andre fodersystemer, der gør det muligt at foder grisene. Til dette svarer ansøger, at han ønsker at flytte grise over i stierne, der skal bruges som udlevering, op til 24 timer før de hentes af vognmanden, og der står i lovgivningen at grisene skal fodres mindst én gang i døgnet. Skal udleveringsrummet tælle med som produktionsareal, når grise overføres til dette udleveringsrummet op til 24 timer før afhentning? Må Varde Kommune stille ovenstående vilkår, hvis arealet ikke skal tælle med som produktionsareal?”

Hvortil Miljøstyrelsen har svaret følgende:

”Det fremgår af definitionen, at det alene er arealer, hvor dyrene ikke opholder sig andet end kortvarigt, der ikke skal medregnes i produktionsarealet. Udleveringsrum til svin er nævnt under typer af arealer, som ikke skal, men kan, medregnes i produktionsarealet (bilag 3, pkt. C, nr. 2). Der udleveres svin to gange ugentligt, som har ophold inden udlevering. Det er op til kommunen at vurdere, om denne praksis er mere end et kortvarigt ophold. Hvis arealet ikke medtages som produktionsarealet, kan der evt. stilles vilkår til indretningen af udleveringsrummet, men ikke vilkår der strider mod dyrevelfærdskravene. Praksis er oftest, at der ikke fodres 10-12 timer inden afhentning. Desuden skal kommunen overveje om vilkårene er kontrollerbare og proportionale med det formål de skal varetage. Hvis arealet ikke medtages som produktionsareal, kan kommunen følge op med tilsyn, for at sikre at arealet kun anvendes efter hensigten, som udleveringsrum, og at det rengøres efter brug, som husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 38 forskriver.”

Miljø- og Fødevareklagenævnet bemærker hertil, at der efter nævnets vurdering mangler generel vejledning om, hvordan begrebet ”kortvarig adgang” i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 2, nr. 4, skal forstås og dermed håndhæves, idet det ikke i forarbejderne til husdyrbrugloven¹⁰ eller i Miljøstyrelsens husdyrvejledning ses at være nærmere konkretiseret. I mangel af en sådan generel vejledning vil spørgsmålet om, hvad der er kortvarig adgang, skulle afklares ved konkrete tilsynsafgørelser i de enkelte kommuner. Dette kan potentielt medføre en uensartet og uforudsigelig retsstilling for husdyrbrugene, hvilket ikke synes at stemme overens med formålet i hverken 2007-husdyrbrugloven eller 2017-husdyrbrugloven.¹¹ Nævnet henviser til, at begrebet er helt afgørende for opgørelsen af produktionsarealet, og dermed hele grundlaget for stipladsmodellen, som er den nye regulering af husdyrbrug indført med 2017-husdyrbrugloven.

3.4 Gebyr

Som følge af afgørelsen tilbagebetales de indbetalte klagegebyrer, jf. gebyrbekendtgørelsens § 2, stk. 2, nr. 1.

3.5 Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse

Miljø- og Fødevareklagenævnet ophæver Varde Kommunes afgørelse af 18. maj 2021 om miljøgodkendelse til ændring af et svinebrug på Kirkebjergvej 28, 6870 Ølgod, med virkning fra 1 år fra nævnets afgørelse, og hjemviser sagen til fornyet behandling.

¹⁰ Jf. bemærkningerne til lovforslag nr. L114 af 12. januar 2017 til lov om ændring af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug, lov om miljøbeskyttelse, lov om jordbrugets anvendelse af gødning og om plantedække og forskellige andre love.

¹¹ Lovbekendtgørelse nr. 442 af 13. maj 2016 om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.

De indbetalte klagegebyrer tilbagebetales.

Denne afgørelse gøres tilgængelig for Varde Kommune (Teknik og Miljø, j.nr. 20-8101) samt for klagerne og disses eventuelle repræsentant via klageportalen. Afgørelsen sendes desuden til eventuelle andre parter i klagesagen.

Afgørelsen vil blive offentliggjort på mfkn.naevneneshus.dk. Personoplysninger vil blive anonymiseret.

Miljø- og Fødevarerklagenævnet beklager den lange sagsbehandlingstid.

Ann Toft Kristensen
Stedfortrædende formand